

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt - kr.
Félévre . . . . . 5 . . . . .
Negyedévre . . . . . 2 . . . . . 50 . . . . .
Egy hónapra . . . . . 1 . . . . .
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábon petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű hirdetések alkuszerint jutányos áron vetetnek fel. Helyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

A „vallás a politikában“ ?

vagy

a politika a vallásban ?

II.

A vallás a politikában.

Ez hát az a most felkapott kifejezés, amelylyel tiltakozni akarnak a politikus-theologusok az ellen, hogy a társadalmi intézmények irányzásába, alapvető törvényeibe, a vallásos elveknek befolyást engedjenek. Talán inkább felekezeti féltékenységből feltalált frázisnak minősíthetjük ama mondatot, mint sem tartalmas és értelmes szociális kor-kiváncságnak és olyannak, amely indokolná azt, hogy amiképpen az államalakulás — és államélet folyamában nem volt és nem adtak helyt a vallásnak, akképen nincs annak helye ott ma sem és nemis szabad bebocsátni oda. Mert aki ezt állítaná, nem tudná mit beszélné; semmiesetre sem ismerné a vallás történetét, jótékony alakító erejét a multban és nem mérlegelné azt a jelenben.

A vallás, amennyiben már az egyénben megszületik az önvizsgálat, önmagának a világhoz, világrendhez és ennek alkotójához viszonyítása és ebből az Istenség s a neki tulajdonított törvények iránti tisztelet, engedelmség s azok teljesítését tárgyazó kötelesség-érzet: — oly régi, mint az emberiség; mindkora befolyással volt a társadalmi élet alakulására, áthatotta és irányozta azt olyképpen, hogy a vallásos elvek helyes, vagy helytelen volta — a társadalom törvényében, rendszerében is érvényre jutott, sőt többé-kevésbé az ókori társadalom éppen theokratiai szerkezetű volt.

Az ós vallások és államok felőli ismereteink ezen állításunkról bizonykodnak. A zsidó nemzetnél ugyanis az állam s egyház a theokratiai szervezetben annyira összeolvadt, hogy egymástól elválasztani lehetetlenség s egymással állt, avagy esett; csak hogy a mennyiben a vallás megelőzte, az állam életét s ennek — ugyszólván — szülője volt, éppen úgy tul is élte az államot s amidőn a zsidó állam elbukott, mert a nemzet az ennek lelket adó vallásos elvek, mint élte tőre ő iránt meglazult: fenn maradt tovább, fenn áll ma is, nem ugyan mint az emberiség száz meg száz millióinak vallása, hanem a földön szétszóródott sémi fajt most is összetartó oly erő, amiszertint, ha a viszonyok engednék, a zsidó népből ismét theokrat — államba egyesülő nemzet válnék; emellett s a mai napság élő keresztyén és muhamedán vallások-

hoz az alapeszmét, s nagyrészt a hivatott összefüző erkölcsi törvényeket is szolgáltatja; s más vallások: a Baál-tisztelet, az egyiptomi, a görög, a római természet-vallás és az ezek szerint hívő népek által képzett államok közt nem látnók meg az összefüggést: hogy a vallás, ha egészben nem dominálta is az állam életet, nagy hatását reá fel nem ismerni nem lehet? s az állam maga a vallás megkérdése nélkül semmiféle vállalatba nem is kezdett. Mylittá kultusza, mint a termékenység vastag érzékeltetése, a Baál-vallásból, bizony közel rokonára talál a görög A p p r o d i t e - imádásban: a jóságot használata és közhiszeműsége itt és amott; az Istenek befolyása a vállalatokba stb. stb. stb. mind-mind azt mutatják, hogy ősidőkben a vallás nemcsak benn volt a társadalmi életben s ennek állami legfőbb formájában is, hanem éppen megadta annak kormányzatához és történetéhez az irányzást. Még a nagy nemzeti vállalatok szerencsés vagy hős intézőit is a vallás vette fel félistenei sorába s a költészet tárgyait, a művészet alakait — onnan kölcsönözte.

A keresztyén vallás próbálta egyelőre, hogy saját erejéből önmaga megéljen — természetesen nem egészen társadalmon kívül, mert hiszen az egyház maga is társadalom, amit terjeszkedéséért a vallás sem nélkülözhet; hanem állami szerkezetben rendszerezett nagy és nyilvános hatalom nélkül. De így nemis valósíthatta volna meg a csupán egyéni üdv megszerzésénél messzebb terjedő — az egyetemes emberiségnek a lélekben és igazságjeli imádásban álló közboldogságát. Ez elvont, ugy szólván titkos körben, lehetetlen s ha a ker. vallás ily korlátolt helyzetben marad: céltévesztett leendett. Ama próféciának: eljő az idő, amikor sem a hegyen — a zsidó jeruzsálemi M ó r i á h - n, sem a szamáriai G a r i z i m o n - n e m, — hanem az igaz imádók lélekben és igazságban imádják a közös A t y á t — teljesülni s a ker. vallást, a katakombák föld alatti folyosóiból, a magán házak rejtőző elvonultságából, ki kellett vinni és egyetemes kincsé, világ-társadalmi átalakító megnemesítő erővé — életgyakorlattá tenni.

És megtörtént. A római császárok akik három századon át fel nem ismerték a ker. vallásban rejlő erő nagy jelentőségét — üldözték; de aztán egy, aki a birodalom egyesítésére törekvésében belátta, hogy a régi római istenek kivételtek és vallásuk már elvesztette a tár-

sadalom vezetéséhez szükséges tekintélyt, ellenben az E g y kultuszában egységes keresztyén vallásban éppen az ő nagy politikai céljára alkalmas erő rejlik: szövetségre lépett vele, bevitte, bevitte állam-intézményébe, elsőrendű faktorrá tette és gazdagon jutalmazta is. S valóban, a római állam, a ker. vallás e nyílt és általános életrehívásával új vért és életet öntött a korhadt római császárságba; mert habár alászállította is e császárokat ostoba gögből származó J e u s mivoltukból emberi gyarlóságuk megismerésére: de megadta nekik a földön isten képviselőjében álló legnagyobb hatalmi tekintélyt, új pezsgő vért öntött a birodalom népeibe és sikerült még hosszú időre s mindaddig elodáznia ennek bukásáig, míg az ismeretlen népek aramlata be nem vegezte azt; hogy aztán romjain nyugaton új keresztyén országokban, keleten pedig a tovább élő római császárság életében bebizonyítsa, hogy a ker. vallás a politikai életben ott van s a régiből új államtársadalmat alakítani és áthatva irányozni képes volt és képes is mindenkor . . . . az, ma is.

Nagyon, talán tulságosan is érezték a földi fejedelmek, a vallásnak ezen alakító erejét; ezért vonták kegyeik halmozatával érdekkörükbe a vallás szolgálait, mint a nép vezetőit; ezért bízták azokra az egyház kormányzása mellett a népnevelés iskolai intézését is, mert az ő kezük alól kerülhetnek ki a hódoló, engedelmes alattvalók, éppen úgy, mint az önfeláldozásra is kész honfiak.

És ez a viszony állam és egyház, fejedelem és papok közt állandóvá lett. Korunkban is érzik ennek a viszony fenntartásának szükségszerűségét, még ott is, ahol azt hiszik, persze csak hiszik, hogy az állam már egészen el van különítve az egyháztól. Azt tesszük fel, hogy ez az oka annak, hogy még ma is megtartja az állam némely papok kezén, a roppant vagyont; törvényhozó felsőbb házában a püspökök előjogát vagy e részesedést ki is terjeszti.

Ám a vallásos nép sem tartja magára nézve összeférhetlennek a politikai jogok gyakorlását. Mert érzi, amint van, hogy ő földön él s mint alkotó elem, itt a társadalom élő tagja; tehát abba, ami életviszonyait szabályozza tevékenyen be kell folynia és ezt az életrendeltetését csak úgy teljesítheti jótékonyan, ha a vallás-erkölcsi elvek szerint mint egyén megnemesedve, beviszi az egyéni felfogását és érzését szívet-lelkét a társadalmi törvényekbe, s amik arra hivatják

hogy szűkebb és köz-társadalmi — nemzeti és hazai téren békét, boldogságot teremtsenek és tartsanak fenn.

Igen! . . . Az ember földön születik él és hal. Itt is van közvetlen munkatere, itt határozódnak érzékelhetőleg kézzelfoghatólag viszonyai; nemis lehetnek tehát közönyösök reá nézve azok a mozzanatok, melyek azokat szabályozzák, jókká vagy rosszakká teszik. Mi csuda, ha vallása elveit is beviszi ezekbe . . . a szeretet által, mely „a tökéletesség kötele” teszi minél kedvesebbé magára és másokra nézve. Nem az lenne inkább csuda, ha ezt nem tenné? És, mert a vallásos embernek a halál utáni életre is reménye van hit által, bizony hator volna az, a ki az ember szemét mindig csak égre szegeztetni kívánná s azzal éppen nem gondolna, hogy a földi társadalmi életben tömérdek a botránkö, melyeket elhárítania kell s azt követelné, hogy rideg semlegességben maradjon s lépten-nyomon megütöközzék. Nem! . . . Az ember teste és vére a földi viszonyokba leszállt isten-országban üdvözülnek; a mi a lélek üdvét ama túlvilági istenországban illeti, a mit a test és vér nem bírhatnak, oda is a földön át halad az ember s arra is az itt gyakorolható szeretet által teszi magát méltóvá.

A vallás tehát az emberben itt él, jár-ke; együtt megy vele s ott van a politikában is, ha ugyan van politikája, ami nélkül pedig embert és kivált magyar embert, a kinek H a z á j a van, a hol élnie, halnia kell, van nyelve és N e m z e t e, amely rokonalanságában — azt lehet mondani — egyetlen üdvössége, mindene — én legalább képzelni nem tudok.

a. — r.

A magyar néphez.

A »Debreczen« eredeti tárczája.

Mondják, hogy új kornak
Kezdeten vagy, hazám —
S aldas helyett atkot
Szeretne szórni szám.
Kard markolatára
Vágyik ez az ököl
S ölni, mint a halál
Angyala öldököl.

Ha ezer halál is,
Ha pokol az ára:
Robanni v gyom a
Judások hadára,
Kik vagóhidjan az
Elvek piaczanak
Eladják, megölik
Imádott hazámat!

Ez a jog s igazság,
Mit ajkatok ígért!?
Hótiszta erkölcsöt
Értelmetek így ért!?
Kimosolyogtatók
Kezünköl a fegyvert.
Hittünk szavatoknak . . .
Jaj az Isten megvert!

Pokolbeli kígyó,
Levágjuk a fejét!

Királyi kinevezések, felmentések és kitüntetések.

A hivatalos lap két királyi kéziratot közöl, melyeknek egyike J a k a b f f y Imrét a belügyminiszterium eddigi államtitkárát fölmenti állásától, másik pedig erre az állásra G u l l n e r Gyulát nevezi ki. Jakabffy Imrénél, a király ez alkalomból a Ferencz-József-rend közepkeresztjét a csillaggal adományozta. A Jakabffy Imre fölmentését a következő királyi kézirat publikálja:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán J a k a b f f y Imre belügyminiszteriumi államtitkárnak, ezen állásától saját kérésére lett felmentése alkalomból ugy ezen minőségben, valamint sok évi hű és buzgó közszolgálatá alatt szerzett érdemei elismerésül Ferencz József-rendem közepkeresztjét a csillaggal adományozom.
Kelt Bécsben, 1900 évi, apr. hó 19-én.

Ferencz József, s. k.

Gróf Szechenyi Gyula s. k.

Gullner Gyula kinevezéséről szól pedig a következő királyi kézirat.

A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére G u l l n e r Gyula országgyűlési képviselőt belügyminiszteriumi államtitkárra kinevezem.

Kelt Bécsben, 1900 évi apr. hó 19-én.

Ferencz József, s. k.

Szell Kálmán, s. k.

Gullner Gyula államtitkár ma délben el is tette az esküt a belügyminiszter kezébe, mire a miniszterium osztályai főnökeinek bemutatkozását fogadta.

Szell Ignác kitüntetése. A hivatalos lap azon száma közli, hogy a király Szell Ignác belügyminiszteriumi második államtitkárnak a Lipót-rend közepkeresztjét adományozta. Az erre vonatkozó kir. kézirat így hangzik:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán duka es szentgyörgyvölgyi Szell Ignác belügyminiszteriumi második államtitkárnak hosszas, hű és buzgó közszolgálatá alatt szerzett kiváló érdemei elismerésül, Lipót-rendem közepkeresztjét díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1900. évi április 19-én.

Ferencz József, s. k.

Gróf Szechenyi Gyula, s. k.

S máv hittük mi balgák:
Leszámoltunk veled,
Am nőtt fejed ujjabb
S nem támadott: megnyert —
Nagy ígeretekkel,
Mint az első embert.

Megvett a pokolnak
E banda vezere,
Amely szövetezett
Magyarhon vesztére.
Mely, mint szavazó gép
Csak gyártja a törvényt
S a nemzet üdvének
Kavar gyilkos örvényt.

Megölték a népben
A tiszta erkölcsöt —
Ugy, hogy becsületesb
Volt nála az ördög.
Megvették az elvét,
Etették, itatták,
Ökörhajcsároknak,
Mint barmot, eladták.

Ökörhajcsároknak,
Bécsi hajcsároknak! . . .
Erczostorral verték,
A sebek csorognak.
Vérzik a lelke is
Annak, a ki látja.
Fegyverre, fegyverre
Mind — a nép barátja!

Az új váci püspök. Szintén a hivatalos lap közölte gróf Csáky Károlynak váci püspökké történt kinevezését. Az erre vonatkozó királyi kézirat így szól:

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére gróf Csáky Károly korczolai választott püspök, cz. apát es esztergomi székeskáptalani kanonokot váci püspökké kinevezem.

Kelt Bécsben, 1900 évi április hó 18-án.

Ferencz József, s. k.

Dr. Wlassics Gyula, s. k.

Kinevezés, bucsu, tisztelgés. Gullner Gyula belügyminiszteri államtitkárra kinevezetése végre megtörtént. Ennek nagy politikai jelentősége nemcsak abban van, hogy a belügyi államtitkárság már magában is tekintélyes fontos s nagy befolyást biztosító állás; hanem azért is hogy a fuzionált nemzeti párt, végre ha nem is miniszterségben, de az államtitkárság betöltésénél valamelyes kielégítésre már talált s a várományosokban a reményt, hogy következik a többi — megerősítette.

A belügyminiszterium osztályfőnökei tegnap délelőt tizenegy órakor bucsuztak el J a k a b f f y Imre volt államtitkártól. A tisztelgésen megjelent Bezeredy Viktor, Fasho Mois Sandor, Chyzer Kornél, Simonsich Béla, Vajda Ottó és Sélley Sandor miniszteri tanácsosok, Ferra Ferencz, Kálfka László, Rorvath Emil, Madarász Elemer és Nemethy Károly miniszteri osztálytanácsosok. A küldöttség nevében B e z e r e d y Viktor bucsuzott el a távozó államtitkártól, a ki meghutott hangon közönte meg tisztí karának iránta tanúsított szeretetet es becsületes.

Azutan S z e l l Ignác államtitkárnál tisztelgett a küldöttség, hogy őt a Lipót-rend közepkeresztjével történt kitüntetése alkalomból üdvözölje. It is Bezeredy Viktor min. tanácsos volt a szónok, a ki az egész miniszterium szerencse-kívánatait fejezte ki. Az államtitkár szíves hangon köszönte meg az üdvözlést. Másfél évtized óta folytatott közös működés révén, ugymond, szorosban egybeforrtnek érzi magát a miniszteriummal, mert bár nem itt kezdte meg közpályáját, jó lélekkel elmondhatja, hogy a miniszteriumnak szentelte ereje javarészt. Vegül kifejezte azt a reményét, hogy nyí város működésének hátralevő részét itt fogja eltölteni.

Fegyverre! . . . Már késő.
Már beket kötöttünk.
Csak a jó erkölcs volt,
A mit kikötöttünk.
Hiába! A kígyó
Megint mérget fuval:
«Valasztóknak kijár
Gulyás, bor és fuvar!»

A törvénybe írjak! . . .
S a lelkiösmeret
Áll, mint egy szent, kit a
Gazsag arczul veret.
«Valasztóknak kijár
Gulyás, bor és fuvar!»
De, aki elveszi:
Honaruló, czudar.

Szavaza jog nem jog!
Kötelesség, nagy, szent!
Mebantod-e? Tudd meg:
Mebantod az Istent.
Kötelesség e jog
A haza javára
S a kötelességnek
Piaczon nincs ára.

Törvényhozó cselja
Munka, nem élvezet.
Azért, hogy izzadjon,
Vaj ki bolond fizet?
Aki fizet voksért,
Népcsaló, betyar, gaz

Debreczen, április 24.

A beruházási kölcsön ügyében a Lukács László pénzügyminiszter és Kornfeld Zsigmond a magyar hitelbank vezérigazgatója közt folyt tárgyalások eredményes befejezésre jutottak. A magyar kormány és a Rothschild-csoport közt megállapodás jött létre 110-120 millió összegű 4%-os koronajáradék átvétele iránt, még pedig akként, hogy 70 millió korona átvétetik, míg a többire nézve a csoport fenntartotta magának az opcióit. A kibocsátás időpontját illetően véglegesen nem határozták, de az a nyar folyamán mindenesetre megtörténik.

Főiratok bősége. Nem kevesebb, mint huszonhat törvényhatósági vármegyei, és városi főlterjesztést mutatott be a képviselőház előtt a mai ülésen. Eme főliratokban: Ung és Hunyadmegye, Székesfehérvár, és Hódmezővásárhely városok a filokszera által elpusztított szőlők újra beültetése céljából további kedvezmény adását, Torontal és Hunyadmegye és Székesfehérvár, Temesvár és Kolozevár városok a horvát adó leszállítását; Gömör és Sarosmegye, Székesfehérvár és Marosvásárhely városok az olasz bor vámjának fölemelését, Sopron város a boritaladó leszállítását, és az olasz bor vámjának fölemelését, Jász-Nagykun-Szolnok és Maramaros megyék és Debreczen város a biztosító intézeteknek a tűzoltói kiadásokhoz való hozzájárulását, Maramaros és Aradmegye a közegészségügy államosítását, Ung és Saros megyék a pálinka ivás korlátozását, Debreczen az állami teendők ellátása fejében a városoknak kárpótias adását, Pozsony és Makó az állami alkalmazottak közszégi adó fizetésére való kötelezettséget kérik, végül pedig Debreczen a duna-oderai csatorna kiépítése és Győr vármegye a Rábaszabályozó kölcsönök dolgában fordul a Házhöz.

Országgyűlés.

A főrendiház ülése.

A husvéti szünetek után megnyílt az országgyűlés tegnap délután a főrendiház ülésével. Ezen mutatkozott be a törvényhozásnak Szechenyi Gyula gróf, a felségmelletti új miniszter, szívélyesen üdvözölték úgy őt, mint L o b k o v i t z herceget, a ki mint új hazas, szinten most jelent meg először a főrendiházban. Főkereste őt Jókai Mór dr. is és a két ifjú hazas melegen rázta meg egymás kezét.

Nem dolgozni akar,
Elvekért sovarg az!

Fuvar, étel-ital
Kell ám a pokolnak!
Órdög paripái,
Kik úgy abrakolnak,
Üssön meg a mennykő
Minden olyan nyelvet,
Ki abrakért nyerit
És megtagad elvet!

Magyar nők, ha kortes
Csörgeti a tallért
S hitvány érczet kinnél
Uratok lelkeért:
Ki azt a Judás pénzt
Elveszi, kinalja,
Mindegyiknek szemét
Ujjatok kivajja!

Mi pedig, férfiak,
A szent zászló alatt
Menjünk gyalog, mint egy
Bucujró csapat.
Ne együnk, ne igyunk
Addig a míg hazaok
Elborult egere
Új napot nem hozánk!

Jánosi Zoltán.

V a y Béla gróf volt az elnök, a ki jelentései során elbucszta'ta Baresay tésztörkapitányt és Lutzenbacher Pált. Azután megválasztották a kvótabizottság tagjaiul Szmeccsányi püspököt, Lukács Antalt, Harkányi Frigyes, Pallavicini Ede örgrófot és Dessewffy Aurél grófot, a horvát regnikorális bizottságba pedig Wekerle Sándort (a Zichy Nándor gróf helyére.) Letargyaltak a Szechenyi Dénes, Péter, István, Nemes János, Albert és Almásy Imre grófok vagyoni képesítésének elismerésére vonatkozó jelentéseket. A költségvetéshez szólottak: C s á s z k a érsek, S z é c h e n y i Imre gróf, S ó l y m o s s y Ödön báró, Z s e l e n s z k y Róbert gf., M a j l a t h Jozsef gr. Mire az elnök a vitát bezárta s beszélt.

H e g e d ű s keresk., L u k á c s pénzügy., D a r a n y i földmivelésügyi miniszter.

A költségvetést általánosságban egyhangulag elfogadták.

Öt pernyi szünet után

A r é s z l e t e s t á r g y a l á s során a közegészségügyi tetelnél felszólt K o r á n y i F. egyetemi tanár különösen a gyermek halandóság és a tudóvész elleni védekezést hangoztatva. Elfogadta a költségvetést.

S z é l l K. mint belügyminiszter méltatta Korányi felszólalását, kijelentve, hogy a kormány mindent megtesz a védelem érdekében; de a társadalomnak is közre kell működnie a munkában. Kérte a költségvetés elfogadását. Mely után a főrendiház minden további vita nélkül el is fogadta azt.

A jkvét nyomban hitelesítették.

Az ülés három negyed 4 után ért véget.

KÜLFÖLD.

Interparlamentáris értekezlet. Az interparlamentáris konferencia tanácsa a mult héten ült össze Brüsszelben Bernaert belga kamarai elnök elnöklésével. — Magyarország részéről gr. Apponyi Albert és Pázmány Dénes jelent meg. Az olahok ezuttaltávol maradtak. Az idei interparlamentáris konferenciát jul. 31-ére tűzték ki Párisba. Csatlakozott a konferencia tanácsa Apponyi gróf javaslatához a nemzetközi sajtószövetség megállapítását illetően.

Törökország és az Egyesült-Államok. Az Egyesült-Államok szabadságot követét helyettesítő ügyvivő nem tárgyal a portával az örmény zavargások idején kárvalott amerikai hittérítőknél járó kárterítés dolgában. — A tárgyalások az Egyesült-Államok kormánya és a washingtoni török követ között folynak. Igaz ellenben, hogy az amerikai követség a napokban nagyon erőlyes tiltakozást adott at a portának az amerikai sertéshus-behozatalra vonatkozó tilalom ellen.

A török vámemelés. Báró Calice osztrák-magyar nagykövet tegnapelőtt a szultánnál való kihallgatása alkalmával szóba hozta a tervezett 3%-os vámemelést is. Azt hiszik, hogy a nagykövet előterjesztései hatást tettek a szultánra és hogy a porta lemond önkényes eljárásáról. Hír szerint az a válasz, a melyet a porta a nagyköveteknek adni szándékozik, egyszersmind meghívja a nagyköveket a vámemelés ügyében tartandó értekezletre.

Illetékes helyről barátságosan figyelmeztették a portát, hogy ha egyoldalú vámemeléssel megszegi a szerződéseket, a portát védő szerződések sem tekinthetők majd sérthetetleneknek, továbbá, hogy ha némely hatalmasság erőlyesen lépne föl az önkényes vámemelés ellen, ebben a nem érdekelt hatalmasságok sem fogják megakadályozni. Ugy látszik, hogy ezeket a figyelmeztetéseket a porta foutolóra fogja venni.

A háború.

Döntő fontosságúnak tekinthető műveletek a harcztéren még mindeddig sem törőntek.

Kivalóbb tudósítások e tekintetben a következők:

London, április 23. A Reuter-ügynökségnek jelentik Ladysmithből tegnapi kelettel; Elandslaagte közelében ma egész nagy csatározás folyt. A burok korán reggel előnyomultak az Elandslaagtetől nem egészen három mértföldnyire emelkedő dombláncz felé, a melyet az angolok gyalogsága már előbb megszállott. Mikor a burok az angolokat megélták, bombázni kezdték a dombokat, de nem sikerült az angolokban kárt tenniök. Mikor azonban az angolok helyőrségi és hajóágyú megcsóltak, visszavonultak. A veszteségekről még semmit sem tudnak.

Pretória, április 23. De Wette tábornok jelenti Wepenerből, hogy az angolokat még most is bekerítve tartja és tizenegy embert elfogott, köztük egy főbb tüzértisztet, továbbá hogy az Aliwalnorthból egyomuló angol fölmentő-csapatok epusztítják a környéken lévő farmokat.

Lorenzo-Merqueztől jött hír szerint az a hír, hogy De Wette a harcztban elesett. Ez azonban alig ha igaz!

London, apr. 23. A Reuter-ügynökségnek jelentik Maszeruból tegnapelőtti kelettel: Négy bur agyu erősen bombázta a wepeneri helyőrséget. Ma reggel Dewetsdorp felől ágyudörgés hallatszott. Benschülöttek jelentik, hogy Brabant tábornokot ma a Bushmanskopon, Wepenerből 20 mértföldnyire előnyomulni látták. A bur csapatok három részre vannak osztva, a melyek közül kettő készen áll a fölmentő csapatok visszaverésére, a harmadik pedig Wepeneret zárja körül. A házatok nyugodtan nezik az eseményeket.

Maszeru, apr. 23. Brabant tábornok tegnapelőtt este Bushmanskopba érkezett és tegnap délelőtt harcztba keveredett a burokkal. Ennek a táviratnak a föladásakor már több óraja tart az ágyuzás. Delgety ezredes je entese szerint Wepenerben jól állnak a dolgok. A burok 300-nál több gránatot vetettek a városba, a nélkül azonban, hogy nagy kárt okoztak volna. Az ellenségnek nagy vesztesége volt.

London, apr. 23. A Timesnek jelentik Lourenço-Marquezból tegnapelőtti kelettel: Illetékes helyről jelentik, hogy a köztársaságok a gyarmati lázadókkal egyetemben 105,000 embert állítottak harcztba. Most még körülbelül 80,000 emberük van, akik közül 50,000 Oranjében, 10,000 a Biggars-hegység és 15,000 Fourteenstreams és Kierksdorp kerületekben van.

London, apr. 23. A reggei lapok jelentik Durbanból 21-iki kelettel: Warren tábornok ma törzskarának két tisztjével ideérkezett és innen East-Londonba megy. Hír szerint Oranjéba utazik, a hol előkelő polgári hivatalt vesz át. Valószínűleg kormányzóva nevezik ki.

Hága, apr. 23. Leyds és Fischer elutaztak Hágából. Azt hiszik, hogy Párisba v gy Brüsszelbe utaztak.

Színház.

A kis szökevény. Tegnap este harmadszor láttuk ezt az értéktelen angol bohózatot, hál istennek most már alaposan meg rövidítve. Vinnifried szerepét tegnap Perényi játszotta. Különösen a második felvonásban aratott zajos sikert. A többi szereplők a szokott jók voltak.

Nadai és Ujházy. E héten nagy művelzetben lesz része a színházba járó közönségnek. Három vendégjátékra Debreczenbe jönnek Ujházy Ede és Naday Ferencz a nemzeti színház illusztris művészei. A két művész vendégfellepés iránt fokozott mértékben nyilatkozik meg a közönség érdeklődése. Az egyes helyekre már tegnap nagyszámu előjegyzést tettek s a 25 százalékos áremelés daczara minden kétségen felül áll, hogy a kitűnő művészek vendégszereplésében mind a három estén telt ház közönsége fog gyönyörködni.

Jászai Mari Debreczenben. A magyar nemzet legnagyobb tragikája Jászai Mari, tegnap a következő sürgőnyt küldte a Kongresszusi irodába.

Hétfőn reggel érkezem

Jászai.

Most már tehát feltétlenül bizonyos, hogy a nagy művész részét vesz a debreczeni diakkongresszus alkalmából 30-án hétfőn rendezendő matinén. Az ifjuság lelkesedéssel várja a nagy asszonyt, s a matinén tüntető óvációban fogja részélni.

Színházi műsor.

Csütörtökön, ápril 26-án, bérlet 170. szám „B” Ujházi Ede urak, a Nemzeti színház művésznék vendégfelleptével: Othon. Dráma 4 felvonásban. Irta: Sudermann Hermann.

Pénteken, apr. 27-én, bérlet 170. szám „C” Ujházi Ede ur második vendégjátékával: A Pont-Bipuet család, Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Bisson.

Szombaton, apr. 28-án bérlet 172. szám „A” Ujházi Ede ur harmadik és utolsó vendégjátékával: Stilton Timót, Vigjáték 5 felvonásban. Irta: Poole Janos.

Vasárnap apr. 29-én két előadás: délután 3 órakor félhelyárakkal: A görög rabzoga, Operette 3 felvonásban. Este 7 és fél órakor bérletszűnetben: A szökött katoná. Eredeti népszínmű 3 szakaszban Irta: Szigligeti Ede.

H I R E K.

* **A diakkongresszus rendező bizottságának kérése a közönséghez.** A debreczeni orsz. diakkongresszus rendező bizottsága nagy kérelemmel fordul Debreczen város közönségéhez. Jóindulatát és támogatását kéri abban a nagy munkában, melylyel most az egész ország figyelmét Debreczenbe irányozza. A magyar ifjuság színe, virága találkozik Debreczenben a VII-ik országos diakkongresszuson. A debreczeni főiskola ifjusága teljes erővel igyekszik őket méltóan, Debreczen város nevéhez illőleg fogadni de a nemes város közönségének jóindulata és szíves pártfogása nélkül ezt csak hézagosan cselekedheti. Legnagyobb gondot az elszállásolás okoz a bizottságnak. Debreczen szállodáiban a 130—140 kongresszusi tagot képtelen elszállásolni. Bizalommal fordul ezért a város nemes közönségéhez s kéri, hogy a haza jövődjé reményeivel, a művelt magyar ifjúsággal szemben is mutassa ki jóindulatát azzala nemes tettel, hogy a kiküldöttek részére lakást ajánljon fel. Fogadjon el egy család egy, legfeljebb két vendég ifjút s a debreczeni kollegiu a ifjúságának jóhírnevét, kongresszus iránti lelkesedését fogja fokozni. Az ifjuság pedig az egész kongresszus, tehát a magyar ifjuság nevében mond köszönetet. Azon lelk. pártfogói a magyar ifjúságnak, kik a kongresszus sikerét ez uton is szívesek lesznek előmozdítani, értesítéseket a kongresszusi irodában, Bika szálló 8. apr. 21-ig legyenek szívesek küldeni. A kongresszust rendező — nagy bizottság.

* **Debreczen feliratai a képviselőházban.** Debreczen város törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott két törvényhatósági bizottsági ülésen három társ törvényhatóságnak életrevaló indítványát tette magáévá, s mon-

dotta ki, hogy hasonszerű feliratot küld a képviselőházhoz. A három átiratot, mely a tüzkárbiztosító intézetek tüzoltási díjfizetési kötelezettsége, az olasz bor vámjának felemelése, s a keleti tengernek az Odéra és Vággal való összekapcsolását tárgyalja, Perczel képviselő házi elnök a tegnapi gyűlésen mutatta be e háznak.

* **Lókiállítás, csikós és urifogatverseny a Hortobágyon.** — A debreczeni gazdasági egyesület június 10-én lókiállítást és lótenyésztési jutalom díjostást rendez a Hortobágyon amelyet uri és parasztszeker-versennyel, valamint a mezőgazdák és csikósok löversenyével kapcsol össze. Először lesz a lódíjazás, amikor tizennégy díjat osztanak ki. Második lesz az uri fogatverseny, amely a hortobágyi pusztán, amilyen érdekesnek, éppen olyan gyönyörködhetőnek ígérkezik. Ezt a versenyt huszonöt kilométernyi körben tartják meg. — Menetsebesség kilométerenként minimum 4 perc. A jutalomdíjak ezüst emléktárgyakból állanak. Harmadik lesz a parasztszeker verseny ugyancsak a fenti köröndben azzal a különbséggel, hogy a menetsebesség itt már kímélt 5 perc. Három jutalomdíj lesz; még pedig az első 6 db arany, a második díj 3 arany és a harmadik díj 1 arany. — Negyedik lesz a mezőgazdák löversenye. — Sikverseny, círczeza 2000 méter lovagolva mezőgazdák által. Első díj 3 arany, második díj 2 arany. Ötödik lesz a csikósverseny. Tavolság kezezer méter, versenyznek a csikósok nyeregtelen lovon. Két jutalomdíj lesz. A versenyek után bemutatják a közönségnek a — városi törzsménest, törzsgulyát és tinógulyát.

* **Eljegyzések.** Mariska György dr. köz- és váltóügyvéd eljegyezte Nádudvarról Nábrátszky István főszolgabíró leányát: Margitot. Az igaz szerelmen alapuló frigy hosszantartó boldogsághoz az ismerősök és jó barátok jókívánsága fűződik. — Soltész Elemér nagybányai ev. ref. lelkész szerdán jegyezte el Zsigmond Róza kisasszonyt, Zsigmond Sándor esperes, egyházkerületi főjegyző művelt, kedves, szép leányát. Gratulálunk a fiatal jegyes párnak.

* **Vigyázatlan kis leány.** Kovacs Mari 9 év körüli kis leány ma reggel bámészkodva haladt a Szent-Anna utcán — fején egy kosárral. Éppen akkor fordult be a Piacz utcáról lassu lépésben Szathmáry István kocsis kocsijával. A vigyázatlan leány nem vette észre a kocsit, s így történhetett meg, hogy a lovak labái alá került. — Szerencsére azonban könnyebb természetű horzsoláson kívül nagyobb baja nem esett.

* **A debreczeni mészárszékek.** Most, hogy a piacrendezés munkálatai foglalkoztatják a Vecsey Imre tb. főjegyző elnökleite alatt működő bizottságot, határoztak abban is, hogy a jövőben satorban nem árulhatnak a meszarosok. Ezzel együtt azonban hoztak egy másik jelentős határozatot is, a melyet a jog és pénzügyi bizottság, tanács és közgyűlés előtt elfogadásra ajánlanak. — A bizottság ugyanis javasolja, hogy a hatóság ezentúl az egyes utcákra csak egy és csak akkor adjon mészárszékekre engedélyt, ha a mészárszék helyisége körös-körül legalább két méter magasan mosható kemény és könnyen tisztán tartható anyaggal van bevonva. Másodszor, ha a padló helyett cement, beton, vagy mozaik lapok vannak lerakva. A bizottság ezt a követelményt köztisztasági s különösen közegészségi tekintetéből tartja felette fontosnak.

Csernák István

A tisztántuli egyházkerületnek nagy kysza van. Tizenhárom esperese közül egy Csernák István Tamásváralján meghalt. A megboldogult mint egyházaok buzgó harczosa, a közélet egyik kiváló alakja her-

vadhatlan babérokat szerzett. — Halála mély megdöbbenést okozott Debreczenben is, hol a nemrég még életerős buzgó lelkipásztor és egyházmegyei kormányzó nagy rokonszenvenk örvendett. Legyen neki könnyű a föld s talajlon ott csendes, boldog nyugalmat.

Kósa Daniél olcsva apáti reform. lelkész, Kósa Barna lapunk volt f. szerkesztőjének bátyja nekrológját közli a Debreczeni Protestáns lap legutóbbi száma. Kósa Daniél mintakepe volt a kalvinista puritanizmusnak, egyáltalán a kalvinista papnak. Nemes szíve lelkesedett mindenért, mi szép és magaslatos, alkotni vágyva egyházát virágoztatta fel s csodás jóságú lelke melegét érezte nemcsak egyháza, de az egész köröyék. Hü szolgálja volt istennek. Hatvenöt hosszú even keresztül nemes lelkesedéssel elt hivatásának, hivatásának.

1900. márcz. 22-én, d. u. 3 órakor temették el. Ravatalát a templomban, a szószék előtt, az urasztala helyén állították fel. Fekete koporsóján egyedül a kinyitott, gyász-fátyollal atkötött biblia feküdt. — A biblia, melyből annyi vigasztalást merített másoknak is, magának is. A temetésére küldött koszorut (számszerint 7-et) a szószékre agattak föl. A zsúfolt megtelet templomban, melyből — azonban a közönségnek nagy része kiszorult, először Ujlaki Gábor vitkai ev. ref. lemondott imádságot, majd Kincses István mészalkai ev. ref. lelkész tartott gyászbeszédet, mely alatt minden szem könnybe borult. A gyász obogó még ma is ott leng az olcsva-apáti templom tornán, hirdetve e kicsiny, de virágzó egyháznak nagy vesztését! Nyugodjon békevel a derék férfi!

* **Az új vassátrak.** Megemlékeztünk arról, hogy Vecsey Imre tb. főjegyző javaslatára az eddigi gyümölcsátrak elkerünek a piac keleti oldaláról s helyettük díszes vassátrakt, még pedig minden szegietre csak kettőt állítat és ad bérbe a gyümölcsátrusoknak a hatóság. Tanácsi határozatra már meg is rendeltek két ilyen vassátrat, amelyeket megerkezésük után nyomban felállítanak. Az új vassátrak, díszesek, tagasak, árulópaddal és végig kitartható vas rolloval vannak ellátva

* **Mi van azokkal a szobaleányokkal?** A szobaleányokkal legújabbán az tör-tént, hogy egyáltalában nem respektálják a rendőrség intézkedéseit. Szigorú parancsot kaptak, hogy a portörölt az ablakon kirázni tilos, s im a rendet daczara ma negy uri ember is panaszt tett a büntügyi osztálynál a portörölt rázás ellen. A hunczut elbizakodott szobaciczusok most már a kemény és szigorú rendőrségi hivatalban fognak inkvizíció alá vétetni, s büntetést nyerni. Azt hisszük, hogy legsúlyosabb büntetést akkor szabna ki a rendőrség, ha a portörölt szobaciczusokat el-titán a közös hadsereg és honvédség közlegényeivel és káplaraival való sétálástól.

* **Egyházmegyei értekezlet.** A debreczeni ev. ref. egyházmegye május hó 8-án tartja szokásos egyházi értekezletét Berettyó-Ujfauban. Az értekezletet megelőzőleg Biber József esztári lelkész fog prédikálni. Az értekezlet legfőbb tárgya lesz Szabó József barandi lelkész felolvasása. «A szocializmus és a keresztényesség» aktuális tárgya felől. Az értekezleten jelen lesznek Kiss Aron püspök és gr. Dézsenfeld József egyházkerületi főgondnok, kiket nagy ünnepélyességgel készülnek fogadni.

* **Rendőri krónika.** A hidegtől még az akasztott ember is irtózik, nyáron senki se lop teli kabátot; könnyebb télen tolvajt fogni mint nyáron. Ebből a három örökigazságból körülbelöl össze lehetne állítani találmra a rendőri krónikát, látatlanra, vagy jobban mondva találmra, itt Debreczenben. Mert ez az a város, a hol legkeverebb a rendőri bir. Mivel a publikum sem lelkészüla

szenzációért kivéve a Tóczós, Csapo és Tég-laskert gyilkosságára és rémes dolgokra szomjas lakóit, a szenzációt csináló emberek is hiányoznak. Elmálik egész hét, hogy a rendőrségnek jelentékenyebb kire nincs. A mi van, nem megírni való. Ez még nem baj. — Hála Istennek a modernség szele még nem érintette meg Debreczont, ha mindjárt itt is készülnek hírek amerikai módszer szerint. — Az első meleg tavaszi szellő dolgot adott a rendőri krónikának és lapjait sűrűn hintette tele a jegyzőkönyvek apró betűivel. Egy csomó ember kirándult a zöldbe. A sör, bor és a meleg meghozta a virtust s egy csomó felpofozott ember panasza föltötte be a rendőrkapitányság szobájának csöndjét. A másik szintén tavaszi tünet. Egy pár ember, kinek nem volt pénze, engedély és felbatalmazás nélkül vette igénybe a más zsebet és kasszáját. Tekintettel arra, hogy az ilyen művelet lopás néven ismeretes, a rendőrség befogott egy pár embert. A ki a felpofozott emberek névsora és a tolvajok kiliéte iránt érdeklődik forduljon a rendőrséghez, mert mi ezen jelentéktelen apróságokért nem akarjuk átadni őket a halgatalanságnak.

* Gyermekkorcsmázása ellen. — Biharvármegye szabályrendeletet alkotott, melyben megtiltja, hogy 15 éven aluli gyermekek apa, anya vagy gyám kísérete nélkül vendéglőkben, korcsmákban, vagy kávéházakban tartózkodjanak. Bizony-bizony a gyermeknevelés elkorcsosulását fenyegetően bizonyítja a szabályrendelet, valamint azt is, hogy az iskola himpóránt mily kérlelhetetlenül letörli a családban látott rossz példát!

* Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonoknak és ismerősöknek, kik felejtethetetlen jó fiam végtszességtételen megjelenésökkel bánatunkban osztozni szívesek voltak, fogadják ez uton halás köszönetemet. Özv. Szikszay Istvánné.

* A debreczeni «Fröbel» gyermekkert évzáró ünnepélye e héten csütörtök délután 3 órákor leendő az egyetemnek Piacz u. 9 sz. a levő helyiségében, melyre a szülők és érdeklődők ez uton meghívotnak.

* Értesítés. Az ev. ref. ispotályi kisdudóvoda f. hó 29-től nyitva lesz. Nagy Ida, ev. ref. óvónő.

* Gubalopás a vásárban. Az idej nagy vásár elég csendes, mit nagyrészen a tegnapi u. hirtelen beállott záporok is lehet tulajdonítani, mely a vásárosokat s a közönséget szétzavarta. — Mindazonáltal kisebb incidensek, lopások, verekedések stb. elfordultak. Nagy Józsefné Vendég-utazai lakosok sem ült be a vásár, mert hétfőre forduló éjjel sátrában őrzött gubáit ellopták. Az ügy most a rendőri nyomozás tárgyát képezi.

* Kirabolt községi pénztár. Vakmerő rablást követtek el e hó 19-én éjjel Szent-Andráson. Mint levelzők írja, három bekormozott arcu ember betörte a jegyzői irodá-utczára nyíló ablakot s azon keresztül behatoltak a jegyzői irodába. A jegyző iróasztalát felfeszítették s az abban talált parfrintot magukhoz véve, átmentek a bíró szobájába, a hol a községi pénztár állott. Eközben felébredt a községi szolga, Tomcsik András, a kinek a községhez kellett örködni, s be nézett a bíró szobájába. A három rabló ekkor megrohanta Tomcsikot, száját belömték s kezét összekötve bezárták a fűtőlyukba. Ezután hozzálattak a kassza feltöréséhez. Az erősen megvasalt, keményfa ládával azonban nagyobb zaj nélkül nem boldogultak. Kiguritották tehát az udvarra, kocsira emelték s

azzal kihajtottak a község határába, a hol fejszéssel sikerült széjjel verni a zárt. Nagy örömük azonban nem telhetett az eredményben mert a pénztárban mindössze 21 frt. volt. Ezt a pénzt magukhoz véve mérgükben szétépték az adófőknyvet, mely szintén a ládában volt. Az esetnek csak reggel jutottak tudomására, a mikor a község kanásza odament a község-házhoz, a bezárt Tomcsik által okozott zajra figyelmessé lett s azt nehéz helyzetéből kiszabadította. A csendőrséget rögtön értesítették a rablásról, de még nem sikerült a tetteseket kinyomozni, csupán a feltört ládát találták meg üresen.

* Égő fánya. Soltész Juliska iglői születésű 16 éves cselédleány az éjjel gazdájának Cserhát-utca 11. szám alatt lévő lakásán valami miatt föriadt álmából és gyertyát gyújtott. Azután valami ruhát kapott magára a mikor oly közel ért a gyertyához, hogy a ruhája tüzet fogott. Egy pillanat alatt lángba borult a szerencsétlen leány és anyira össeéget, hogy a mentők súlyos égési sebekkel borítottá szállították a Rökus-kórházba a hol most ápolják.

* Az egyedül kellemes ízű és legkellemesebbnek elismert természetes hashajtó-szer a Ferencz József keserűvíz, amelyből dus gyógyhatásos tartalmánál fogva, mint rendszeres adag egy boros pohárral véve elégséges. Ezen hazai vizet 10 világtárláson 10 aranyéremmel tüntették ki. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

* A Corso kávéházban e hó 28-ától kezdve a Kaltenecker és Husserl kormesterek vezetése alatt álló női zenekar fog néhány napig hangversenyezni. A női zenekar oly kitűnően van kiképezve, hogy a Nagyvaradi lapok, a hol jelenleg működnek, a legszóló képességükről.

* Már 3 huzáson át nem huzták ki a következő es. nalam eredeti árban kapható osztály sorsjegyeket 13998, 14000, 14100, 14098, 14099, 21299, 21300, 25001, 38679, 80, 81, 39093, 94, 95, 96, 97, 39107, 8, 9, 10, 43823, 24, 25, 26, 44430, 31, 33, 34, 64790, 91, 65945, 66702, 3, 5, 66727, 77971, 87806, 90423, 24, 90461, 99799, 99899.

Tisztelettel **Schwartz Dániel** a Bika-szálló épületében.

A halálos pisztolypárbaj.

— Saját tudósítónktól. —

Kecskemét, apr. 23.

A szombati szerencsétlen végű pisztolypárbaj áldozata Bissingen-Nippenburg Ottó gróf huszárkapitány 1860-ban született Jámon, Erdélyben, Atyját szintén Ottónak bívták anyja Pergen grófnő volt.

Bissingen Ottó gróf tizennyolcz éves korában lépett be a hadseregbe mint hadnagy 1880-ban a 3-as huszárokhoz került. Onnan áttették a 13-as huszárokhoz, 1885-ben főhadnaggyá léptették elő, 1893-ban masodosztályu kapitánynak nevezték ki, 1895-ben pedig elsőosztályu kapitány lett. A mult évben a 4-dik századhoz helyezték át es a századdal mint parancsnok Czegledre ment, a hova bekási Békassy Ernő főhadnaggy is követte. A gróf 1895-ben megnősült; feleségül vette Lázár Jenő gróf volt országgyűlési képviselő magas, nyuauk, ritka kedvességű leányát, Nórá, a kivel páratlan, szinte mesébe illő boldog házasságot élt. Hat évi házasságukból három szép leány gyermek született: Nóra, a ki most négy éves, Margitka, a ki a minap mult két éves es Erzsébet, a ki négy-öt hónapos baba.

Bissingen-Nippenburg gróf szombat délelőt tiz órákor érkezett feleségével együtt Czegledről Kecskemétre es Prévost alezredeshez hajtatott. Az alezredes felesége jó barátja a grófnénak, a ki gyakran fölkereste. Kévéssel tizenegy óra után Prévost alezredes es Bissingen-Nippenburg gróf kapitány együtt

eltávozott es az asszonyok, a kiknek sejtelmük sem volt, mi készülődik, magukra maradtak.

Békassy főhadnaggy segédei, Vecsey es Kollossy kapitányok, a kik szinten Czegleden allomásoznak, pénteken érkeztek Kecskemétre, hogy pisztolyosat szerezzenek. Sokaig hiába kerestek. Jartak Füzessy Imre rendőrkapitánynál is, hogy nem tudna e két párbajpisztolyt szerezni es este háromnegy d hatkor már Budapestre akartak külden egy őrmestert, hogy hozzon párbajpisztolyokat, a mig végre egy tiszt fölajánlotta az ő pisztolyait, amelyek 16 milliméteres, simacsövű párbajpisztolyok. Szombaton reggel a fegyverkovacsossal hat darab 13 milliméteres golyót öntettek, miután háromszori golyóvalás volt megállapítva.

A párbaj előzménye heves összeszólalkozás volt, a mely a minap kerekedett az ellenfelek közt Czegleden. Kibekülséről szó sem lehetett, a mit a párbaj szgoru feltetelei is mutatnak. A föltételek ezek voltak: 3 szori golyóvalás, huszonöt lépés távolság, öt-öt lépés avanszállal. Az előrelépés jogával mind a két tiszt élt. Elsőnek Békassy főhadnaggy lőtt, a ki néhány másodpercnyi cészás után sütötte el pisztolyát. A golyó a gróf nyakának jobboldalán furodott be, atszakítván a főütőeret, a bázsingot es a leleköcsövet, aztán kiröpült a nyakebaloldalán. A gróf összerázkódott, esápadt es eles kiáltással összerogyott. A mikor hozzásették azt mondta, hogy a feleségét szeretne látni.

Prevost alezredes rögtön kocsira ült es a lakására hajtatott, a hol grófné volt. A lakás jó messzire esik a kaszárnyától es jó egy óra beletelt, mig a grófné megérkezett. Vele csaknem egy időben egy másik kocszi Zámbo Dezső kaplánt hozza, a kiért egy őrmestert küdtk be a városba. A mikor megérkeztek, a kapitány már halott volt. Bissinginé a kaszárnyában elájult es az orvosok vették apolas alá. Nemsokára magához tért es csodálatos magauramat tanusi ott. Még az esti gyorsvonattal Henriquez őrnagy kíséretében Czegledre utazott a gyermekeiért es ma délután két nagyobb gyermekével, öcscsével es anyjával visszatért Kecskemétre. A vasutnál az özvegyet a tisztakar várta, es rézvetét fejezte ki neki.

A halottat tegnap délután duplafedelű barna érczkoporsóba fektették, a melynek üvegfedelen keresztül látható a gróf megbar-nult arcával, lehunyt szempilláival. Arca rendez es semmi eltorzulás nem látszik rajta. Csak fehér vászoningenek balválan egy néhány csöpp ver mutatja, hogy a gróf nem rendes, hanem erőszakos halállal mult ki. A ravatal a csapatkórház nyitott földszinti helyiségében van fölállítva; csak kevesen látogathatják: csak rokonok es ismerősök. Mast nem bocsátanak a ravatalhoz. A holnap délutáni beszentelés atan elszalítják a koporsót Jamra (Erdély) s a családi sírboltba helyezik el.

Egyház.

Misszió-statisztika. Századunk a hit-érintő munkásság telkarolásának a százada, de a huszadik századnak is marad még e téren tennivalója elég. Dr. Leonard szerint az emberiség létszáma 1500 millió lélek, kikből még mintegy ezer millió a nem-keresztény, — az az pogány 800 millió es mohamedán 200 millió. A róm. katolikusok száma 200 millió, a protestánsoké 150 millió. Az emberek megtartására a protestáns világ évenként atlag 72 millió koronát áldoz.

A pogányok között 14,200 európai es amerikai protestáns hittérítő működik, közülök 3380 hajadon nő. Támogatja őket mintegy 4200 benszültt ordinált elkész es 54 ezer benszültt munkás. — A hittérítő állomások száma 25 ezer. A kommunikánsok mintegy 1.300.000 vannak es 20,000 misszió iskolában circa egy millió gyermeket nevelnek. Az emberiséget megváltó munkásság tehát még korántsem fejeztett he, sőt még most is a kezdet kezdetén van.

„Földművelők Országos Egyesülete“

Az elmúlt vasárnap egy nevezetes, az egész nemzetet életére jelentékenyen kiható mozgalmat testesített meg Budapesten.

Négy száz főre rugó — 45 vármegyéből összesereglett — kisgazda, középbirtokosok és a nép érdekeit szíven viselő adak egyrészének találkozót, hogy megvitassák a Szőnyi Zsigmond által megpendített „Földművelők országos Egyesülete“ megalakítását.

Ott voltunk azon az értekezleten; láttuk a népet, — beszéltünk velük; s örömmel regisztráltuk azt a kitörő lelkesedést, mellyel az eszmét fogadták! Lelkes és okos parasztgazdák virágos nyelven és keresetlen ő-zinteséggel nyilatkoztak meg a kérdésben, — örömmel tették magukévá a felvetett eszmét, melynek pártolására, terjesztésére és a „Földművelők Országos Egyesülete“ nek megalakítására örömmel vállalkoztak.

Kiküldtek a lelkes és önzetlen egyénekből megalakított taborkart, hogy az, mint végrehajtó bizottság — a legsürgősebben készítsse elő a munkát úgy hogy az országos jellegű egyesület még e hó folyamán véglegesen megakulhasson.

Az értekezletet Szőnyi Zsigmond nyitotta meg, rövid bevezető szavak után felolvasván a jelenévőknek a „Földművelők országos Egyesülete“ megalakítása ügyében kiadott következő felhívást.

„Mindenkább köztudatba jut az, hogy a földművelők érdekeinek védelme és a gazdasági színvonalának emelése az eddigénél fokozottabb istapólatási igények, — mert a földművelők képezik a nemzeti lét fundamentumát. Ezen fundamentum erősítése tehát el-őrangú állami érdek. A meglévő egyleti intézmények pedig nem voltak képesek a földművelők összességét felkarolni s ügyüket apolni. Ez indokolja azon kezdeményezésünket, hogy Budapest székhellyel egy országos egyesületet alkossunk, a melynek kapuja nyitva legyen a legkisebb földművelő előtt is, és a mely nem szűnő buzgalommal foglalkozzék azon kérdésekkel, a melyek a földművelők helyzetének javítására szolgáljanak.

Feladatai ezen egyesületnek.

1-ő. Tolmácsolni a magas kormány előtt a földművelők méltányos érdekeit és óhaját s minden erővel azon iparkodni, hogy ezen érdekek, illetve óhajok, érvényesüljenek.

2-ő. Kipuhatólni az ország minden részében azokat a nehézségeket, a melyek a földművelésének és okserű kihasználásának útjában állanak, — és tanácsokkal szolgálni a földművelőknek a gyakorlati mezőgazdaság célravezető eljárásai tekintetében; — továbbá minden rendelkezésre álló eszköze oda hatni, hogy a gazdalkodás színvona emeltesse a gazdasági jót terjedjen.

3-ő. Buzdítani a földművelőket a szövetezésre, a melynek útján olcsóbb hitelhez jussanak e-termenyeiket előnyösebben értékesíthessék. — tehát odahatni, hogy gabona, tejvaj, tojás és bor, szőlő minden erre alkalmas termény a szövetezés által jobban értékesíthessék, olcsóbban biztonsággal tüz és jegkar ellen stb. stb.

4-ő. Közreműködni a részben, hogy a kormányzatnak a földművelés előmozdítására irányuló tevékenysége iránt a földművelők közönség kioktatása legyen, hogy így azt hasznára fordíthassa.

5-ő. Kiszeközölni a gyárosok és nagykereskedőkkel, hogy a tagok kedvezményekben részesüljenek.

6-ő. Tamaszaut szolgálni a földművelőknek oly esetekben, midőn mezőgazdaságuk üzésében védelemre szorulnak.

Hogy pedig ezen magasztos céljait elérhesse:

1.) Olcsó — 4 koronás — tagdíjakat állapít meg a kisebb földművelők, neptanítók és lelkészek, — es mérsékelt 10 koronás tagdíjakat a nagyobb birtokon gazdalkodók, haszonbérletk és gazdatisztak irányában, nehogy a tag ijak m gassága gatul szolgáljon az egy-

let üdvös tevékenységében részt venni akarókra nézve.

2.) Egészen olcsó, praktikus szaklapot indít meg, melyet a tagdíj fejében a tagok részére ingyen küld meg, — a magassabb tagdíjat fizető tagoknak a már fen álló s aklapok egyikét küldi meg a tagdíj fejében.

3.) Egy agitationalis alapot teremt, — melynek czéjaira gyűlést indít.

4.) Enöksége, végrehajtó bizottságot és választmányt szervez, a melyben kisebb és nagyobb földművelők egyaránt helyet foglaljanak, ez állások tisztelbelleik.

5.) Az országban minél nagyobb számban gazdaköröket létesít és azokkal az ő-szekötetést apolja, oda törekedve, hogy az ország minden részével ekként a szellemi érintkezést élénk fenntartsa és az egyesület áldásos céljait minél szélesebb körökben megvalósulásra juttassa.

6.) A vallási dolgokat és a politikát melyek a surlódásoknak meg nem szűnő forrái minden tenykedésből kizárja. — egyedül azon magasztos feladatok megvalósítására fordítva minden tevékenységét, a melyek a földművelők boldogulásának minél fokozottabb elérésre vezetnek.

Szőnyi Zsigmond.

A felhívást kitörő lelkesedés és eljenzés követte, úgy, hogy alig lehetett a felolvasónak percek multával is szóhoz jutnia. Midőn a kedélyek némileg lecsillapodtak, felkérte az értekezletet, hogy gyűlése alakulva, válasznak elnököt és jegyzőt, hogy a tanácskozás rendszeren folytatódhat legyen.

A maga részéről elnökül Kristóffy József országgy. képviselő, — jegyzőül pedig Nagy Dezsőt ajánlotta, kiket az értekezlet egyhangulag meg is választott.

Vége köv.

Debrecen az egészségügyért.

II.

Mielőtt a szükségessé vált bővítésekről és pótlásokról szólnánk, helyen valónak vélem a kórház adminisztrációját illető ama megszívlelendő véleményemet kockáztatni, miszerint tekintve ama nagy beteg-forgalmat és szükséges bővítések és pótlások eszközzésével beálló további emelkedést: gondoskodni kellene a gazdasági adminisztrációnak az orvosi adminisztrációtól való elválasztásáról.

Igy azt hiszem, a kórházi igazgató főorvos és osztály orvosok is sok és hivatásuktól idegen teendőktől megkímélve több és behatóbb gondot fordíthatának betegekire es ez nem csekély mérvben fokozza ez intézményünk iránt eddig nyilvánult közbizalmat és tiszteletet.

A kóház bővítése és pótlása tekintetében óvakodnunk kell a kicsinyes toldás-földési rendszertől és a nagy műhöz méltó, a célnak megfelelő gyökeres javításhoz kell vegre is ayulnunk.

A kóház igen helyesen és célszerűen pavillon rendszerben épülve, az egyes osztályok bővítése még igen hosszú időre biztosítva van az egyes pavilonokra építhető emeletek által; de most inkább pótlásokról kell gondoskodnunk és az egyes osztályoknak osztályokká emelése és önálló pavilonokba elhelyezéséről. Ilyen elhelyezendő osztályok lennének már ma a szemészet és gyermekgyógyászat osztálya.

Amazt a trachomának városunkban sajnos meghonosodása és a különböző ipartelepek által szolgáltatott nagyobb tömege e nemi betegeknek, emezt pedig a gyogytudományok mai vezérei teszik szükségessé, melyek imperative követelik legtöbbször esetében a beteg gyermekek elkülönítve gyogykezelését.

Ne is álltassuk magunkat annak sikeres reményével, hogy ily specialis osztályok nélkül valaha is sikerülhetne akár a trachoma, akár a már-már türehtelen gyakorságban fellépő ragályos gyermek-betegségek korlátozása vagy akár csak mérséklése is: mert itt sajnos, a helyi viszonyok nagyban hozzájárulnak az izolálás megnehezítésére.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a mai korban többé kóroda ily osztályok nélkül nem épül, sőt tapasztaljuk, hogy sok helyen éppen e két szak részére külön önálló kórodákat is állítanak fel: lehetetlennek tartom részünkről ezek létesítését tovább halasztani. A mi a szemészeti osztályt illeti, úgy vélem, hogy tekintve a Debreczenben és vidéken uralkodó trachomat, ha abban e betegség részére külön osztályt rendezünk be, könnyű lesz annak felépítéséhez az állam segélyezését is kinyerői; de ha nem is ez osztály beteget állami terhet képezvén, e reszről csaknem biztosítottnak látom ez osztály fenntartását.

Alaposan ismerve a közkórházat és berendezését, már a mult évben voltam bator a kórházi bizottság elé javaslatot terjesztve fenti értelemben és amaz indítványomhoz, melyet egy ad-hoc bizottságnak osztottak ki, ma is teljes egészében ragaszkodom és csak mint utóbb felsorolom, némiekkal megtoldva.

Igy javasolnám most is a jelenlegi ragályos betegek osztályát a szemészeti részére berendezni és a ragályos osztályokat a kórház udvarán kívül, a régi lovarda helyére kihelyezését, külön udvarral es bejáratl a hatházi ut felől. A lovarda te kéből fenmaradó részt a kórházhoz kiváonam csatoltatni, hogy az így kibővített kórházi telepen a gyermek-osztályon kívül a b a b a k e p z o i n t é z e t e s v e l e k a p c o l a t o s n ö i b e t e g e k o s z t á l y a n y e r j e n e k h e l y e z é s t.

(Vege köv.)

CSARNOK.

Magda.

Regény egy kötetben.

Irta: Sipos Béla.

(Folytatás.)

8.)

A színház igazgatósága nagyon sokat várt «A vadorzók» előadásától. Erősen hitte, hogy ez lesz az a darab, melyet egész télen keresztül hába kereset, s a mely a pénzügyi egyensúlyt helyre hozza. Talán ezért, vagy tisztán szokásból erősen megütötte a nagy dobót Cser Magda mellett is.

— Micsoda művésznő, milyen talentum, de milyen elbűvölő hang! Ezt lehetett a direktor szájából nap-nap után hallani.

— Nem adom ki tudja mennyiért, hogy felheztam a vidékről. Minden percért kar volt a melyet ott töltött, minden elvesztett perczet sajnálhat a budapesti közönség, melyet nem ő élvezett át, csodálva Magda művészetét.

Déri Pál az első próban találkozott Magdával. Kissé bizalmatlanul tekintett reá.

— Hogyan, hát ez az a művésznő? Kedves arc, szép színpadi alak, de semmi más! Nagy bizalma van a direktornak, hogy «A vadorzók» fő női szerepét Cser Magdának adta. Csak felsűrés ne legyen a vege.

Az olvasó próba unalmaságon átesve Déri foglalkozni kezdett Magdával. Megakartta alapjában veve ismerni szellemét, s színész intellogenciáját, megtudva mit várjon tőle darabjában. Úgy találta, hogy Cser Magda olyan az életben, mint a vidéki primadonnák szoktak lenni. Szellemes, ügyes, ötletes, kissé pikáns, de azért határozott jellem, kivel ellehet bohóskodni, de ha tulépne valaki a rendes hataron, kemény leczkében lenne részve.

Oko leány letére Magda hamar észre vette, hogy D-ri tulajdonképen mit akar. Félt, hogy ő valami feltűnt reklámkirálynő, a ki nem rendes uton jutott fel a színházhoz. Igyekezett tehát az ellenkezőt bizonyítani.

— Ne bonyje azt edes szerző uram, hogy én valami protekciós, tehát feltétlenül rossz színésznő vagyok. Mar akár mint vélekedik is felőlem, de kimondom, hogy biz én nem félek a kollega nőim művészetétől.

Színészyerek vagyok, mióta emlékezem, színpadon mozgó, s most tizenkilenc évemmel szembe szállok még Rátki Lórával is, a kit pedig maguk imádnak.

Persze maga most azt fogja hinni, hogy ez a vidéki liba öndicsérete, de higgye meg, hogy nem az, nekem van egyéniségem a szinpadon, én tudom, érzem, hogy arra termettem, s jövő vár reám.

Déri meglepődve nézett a fiatal leányra.

Honnan veszi ez ezt a batorságot és önbizalmat? Szinte imponált neki ez a határozott, férfias beszéd.

Magda a színház lépcsőjén állva mondotta el mindezeket. A tavaszi napsugár egész pompáját szorta rá, s mintha görriával lett volna övezve, úgy csillogot fény s, puha, illatos szőke haja. Szemét erősen rászegelte Déri Pálra s a rendkívül nő imponáló fölényével folytatta tovább önéleírását.

Azt hisz, hogy ezt a merész nyilatkozatot csak gyerekes fővel deklamáltam el? Nem! Tiszkeni encz éves leány vagyok, de már rég hatam megett van az az idő, mikor öntudatlanul hagyta el az ajkamat az ítelet.

Déri hogy éppen mondjon valamit közbevetette:

— Na, na, hisz úgy beszél, mintha öreg asszony volna!

— Lehet, hogy néha az vagyok! De ha észreveszem, menekülök még a gondolatától is. Csak szeretek határozottan beszélni!

— Na laja ez kedves dolog, felelte Déri. Határozott, komoly szubrettet még úgy sem ismertem. Én magát tanulmányozni fogom. S ha érdemesnek és érdekesnek tartom egyéniségét, már tudnillik írni szempontból, akkor megteszem dráma, vagy regényhősöknek.

Hanem első sorban is arra kérem, hogy a vadorzók Katiczájára a lehető legnagyobb gondtal készüljön. Tudja magának is, nekem is érdekem. Kez kezet mos! Ha sikert arat a darab, s vele együtt az új csillag Magda, isten ugyse feleségül veszem.

Kacszagt k rajta mindketten, s aztán jókedvűen elváltak. Magda visszament a színházba; Déri Pál pedig a korzóra sietett megtartani a szokásos szemét a korzó szépei felett.

Folyt. köv.

Meghívó

a „debreczeni szőlő és bortermelő szövetkezet”

rendkívüli közgyűlésére

mely 1900 évi május hó 6-ik napján. — vasárnap — délután 3 órakor a „Kereskedő Társulat” házában disztermében tartatik meg.

Tárgysorozat:

1. A lemondás folytán megüresedett 2 igazgatói tagsági helynek választás utján, — egy évre leendő betöltése.

2. Az alapszabályok 26. §-a értelmében beadott esetleges indítványok.

Jegyzet: A közgyűlésen minden szövetkezeti tagnak szavazata van. Egy üzletész egy szavazat gyakorlására jogosít, a mely akár személyesen akár valamelyik szövetkezeti tag által képviselve érvényesíthető. 20 szavazatnál többel azonban senki sem bírhat, akár saját nevében akár meghatalmazás alapján együtt. (Alapsz. (85. 19. §.

Tavaszi és nyári idény

1900.

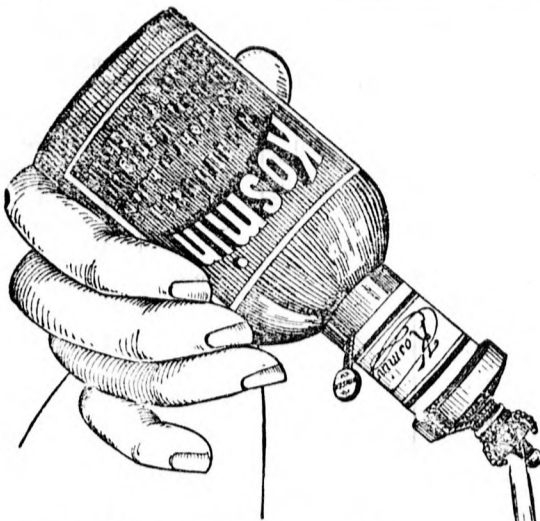
Valódi brünni szövetek

Egy szelvény 3,10 mtr. (frt 2,75, 3,70, 4,80 jó hosszu, teljes uri öl. — 6.— és 6,90 jobb tőnyt (kabát, nadrág, — 7,75 finom mellény) ad, ára csak — 8,65 finomabb — 10.— legfinomabb valódi brünni szövetből.

Egy szelvény fekete szalon öltönyhöz 10 frt, valamint felöltőszöveteket, turista-lódeneket, legfinomabb karnagynokat stb. stb. küld gyári áron a valódiságáért és szoliditására jól ismert posztógyári raktár

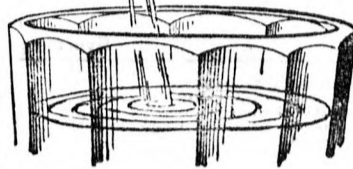
Siegel-Imhof Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. — Minták szállításért jótállás. A magánfelek előnyei tetemesek: szöveteket közvetlenül fenti cégétől a gyárhelyiségből rendelni.

Elragadó látványt nyújt egy szép női száj.

A szépségre nézve fontos tényező úgy a beszéd, mint a nevetés, és ennek kifejezése kellemes emléket gyakorol reánk. — Azonban a száj szépsége, leginkább a fogak mikénti állapotától függ. Még egy nagy száj is kellemesse válik, ha az ajk nyílásával két szép rendes fogsor lesz láthatóvá. Valmint a legszebb rózsaszín is elveszti kellemét, ha csupán rossz fogak takarójával szolgál, vagy kellemetlen szagot áraszt. Szerencsére hatalmunkban áll ily szépséghibákat mellőzni, vagy megakadályozni. Mert azt régen tudjuk, hogy a fogromlás, és szájbüsz a fogak között és annak lyukaiban visszamaradt etelmaradék megrothadása folytán következik be. Meg kell tehát akadályoznunk ezen rothadási folyamatot. És ezt egész biztossággal csakis úgy érhetjük el, ha a Kosmin a szájöblögetést végzünk, mert ezenszáj- és fogviz deszficiálólólag hat, vagyis megakadályozza a rothadást. A Kosmin egy-

által felüdíti a száj egész szervezetét, miután annak kellemes jó ízt adót. Nevezetesen azon emberek, kiknek folytonosan vagy időközönként is szájbüszök van és az emberiség nagyobb részénél a nélkül, hogy ezt tudná — létezik — lesz érezhetővé a Kosmin, már nehányszori használás után is a meglepő hatás. Tehát szokják hozzá a naponkénti Kosminnal való szájöblögetéshez, mert ez által biztosan egészségben és szépségnek tarthatja meg száját és fogait. 1 üveg 1 frt, — mely sokáig eltart, kapható minden gyógyszerárban, a nagyobb drogueriák és illatszertárban.

KÖZGAZDASÁG.

A Triesti Általános Biztosító-Társaság (Assicurazioni Generali) f. é. április hó 7-én tartott 68-ik közgyűlésén terjesztettek be 1899. évi mérlegek.

Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1899. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőke összegek 483.973.169 korona és 56 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 19.724.336 korona 19 fillérré rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 10.003.809 korona 90 fillérré 124.700.392 korona 59 fillérré emelkedett.

A tűz-biztosítási ágban a díjbevétel 18.128.170 korona 40 fillér volt, miből 7.728.542 korona 64 fillér viszont-biztosításra fordítottatott úgy, hogy a tiszta díjbevétel 10.399.627 korona 76 fillérré rugott, mely összegből 6.482.000 korona 91 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege: 74.455.970 korona 86 fillér.

A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevétel kitett 7.730.895 korona 18 fillért, ebből viszont-biztosításra fordítottatott 3.346.580 korona, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 4.384.315 korona 18 fillérré rugott, mely összegből 2.549.074 korona 44 fillér helyzetetett tartalékba.

Károkkért társaság 1899-ben 28.174.407 korona 04 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 661.663.927 korona és 90 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből házánkra 123.186.550 korona 69 fillér esik, mely összeget a társaság 181.032 káresetben fizette ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 14.034.239 korona 11 fillére rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5.250.000 koronát tesz

ki, az értékpapírok árfolyam ingadozására alakított tartalék, mely a 2.507.733 korona 74 fillér külön tartalék, ugyszintén az évi nyereségből kihalított 413.251 korona 38 fillérré 8.624.239 korona 11 fillérré emeltetett fel: továbbá felemlítendő még a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka. Ezekon kívül fennáll még egy 560.000 koronát kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges esőkénését kiegyenlítse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, a melyek elsőrangn értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 153.073.167 korona 61 fillérré 162.608.919 korona 18 fillérré emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések 29.782.502 kor. 61 fil.
  2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 14.246.324 kor. 74 fil.
  3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.466.107 kor. 99 fil.
  4. Értékpapírok 103.401.469 kor. 40 fil.
  5. Tárca váltók 814.160 kor. 26 fil.
  6. A részvényesek biztosított adóslevelet 7.350.000 kor. — fil.
  7. Bankoknál levő rendelkezésre állókövetelések, készpénz és az intézet követelése, hitelezők követeléseinek levonásával 5.548.364 kor. 18 fil.
- összesen 162.608.919 kor. 18 fil.

Ezen értékekből 42 millió korona magyar értékekre esik.

A mint a jelentésből kitűnik, a társaság a betöréssel elleni biztosítás üzemet is felvette ügykörébe. Erről a legközelebb szétküldendő körlevelek fognak bővebb felvilágosítást adni.

Triesti általános biztosító-társulat.

KIADÁS

ASSICURAZIONI GENERALI. Nyereség- és veszteség-számla az A. mérleghez. Elemi-biztosítási ág (1899.)

BEVÉTEL

	korona		fil			korona		fil	
	korona	fil	korona	fil		korona	fil	korona	fil
I. Kármentések: (beleértve a kárfelvételek költségeit):									
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	624316	99							
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	2562962	44	10187309	43					
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbizt. térítmenyest):									
1. Szervezési költségek (a folyó számadással teljesen fedezetlenül)	—	—	—	—					
2. Jutalékok	1738707	52							
3. Folyó igazgatási költségek	158824	29							
4. Adók és illetékek	126278	24	4651047	59					
III. Leírások és egyéb kiadások:									
1. Leírások kérés követelésekre	1365	59							
2. Árfolyamveszt. pénznemek. és külföldi váltóknak	40865	89							
3. Járulékok kamat és áttulajások a hivatalnokok ellátás: pénztárába	966114	—	819885	80					
IV. Tartalék függő károkra:									
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	399025	79							
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbizt. részét	1700259	—	2599287	79					
V. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:									
1. Díjtartalék:									
a) Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	1238000	21							
b) Szállítmánybizt. lev. a viszontbiztosítók részét	348815	44							
2. Tökésített nyereségtartalék	2330815	35							
3. Az értékpapírok árfolyam tartaléka	2625000	—							
4. Késes követelések tartaléka	3179632	61	13215465	66					
5. Késes követelések tartaléka	80000	—	1329953	98					
VI. Évi üzleti nyereség									
Összesen:			3225702	05					

Nyereség- és veszteség-számla a B. mérleghez. Életbiztosítási ág (1899.)

	korona		fil			korona		fil	
	korona	fil	korona	fil		korona	fil	korona	fil
I. Esedékes biztosítások és járadékok fizetése:									
1. Halálesetire szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	6571525	06							
2. Élelési esetre szóló biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	1087751	05	7950153	83					
3. Járadékfizetések	324877	82							
II. Fizetések visszavárási költségkért, levonva a viszontbiztosítók részét									
1. Halálesetire szóló és vegyes biztosítások	—	—	1932487	56					
2. Élelési biztosítások	—	—	408195	28					
III. Osztalék-fizetések biztosítottaknak									
IV. Üzleti kiadások (levonva a viszontbizt. térítmenyest):									
1. Szervezési költségek (a folyó számadással teljesen fedezetlenül)	—	—	—	—					
2. Szerzési költségek	1252683	05							
3. Folyó kezelési költségek	1376566	28							
4. Behajtási jutalékok	468858	46	3270328	62					
5. Orvosi költségek	172220	88	391283	91					
6. Adók és illetékek	—	—	—	—					
V. Leírások és egyéb kiadások:									
1. Leírások kérés követelésekre és ingatlanra	5817	28							
2. Értékpapírokra való könyvszerű árfoly.-vesztés	2106417	16							
3. Árfolyamvesztés pénznemekben és külföldi váltóknak	35767	98	2148002	37					
VI. Függő károk tartaléka:									
1. Halálesetire szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	1031015	34							
2. Élelési biztosítások, levonva a viszontbizt. részét	225978	34							
3. Járadékfizetések	11482	28	1268475	95					
VII. Biztosítási alapok állása a számadási év végén:									
1. Díjtartalék:									
a) Halálesetire szóló és vegyes bizt. lev. a viszontbizt. részét	105.280.101,12								
b) Élelési biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	9.575.932,30								
c) Járadékfizetések	3.954.229,48								
2. Díjtartalmak									
a) Halálesetire szóló és vegyes bizt. lev. a viszontbizt. részét	5.010.076,01								
b) Élelési biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	802.767,41								
c) Járadék fizetések lev. a viszontbiztosítók részét	17.281,27								
3. Külön tartalék a kamatláb esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	560000								
4. Tökésített nyereségtartalék	263000								
5. Értékpapírok árfolyam-tartaléka és kieg.-tartalék	5631315	12							
6. Késes követelések tartaléka	80000								
7. A biztosítottak osztalékajlaja a kamatokkal együtt	1669043	62	134105771	33					
VIII. Évi üzleti nyereség									
Összesen:			153081602	67					

VAGYON

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1899. december 31-én.

TEHER

Folyó szám.	A tétel neve	A		B		Összesen		Folyó szám.	A tétel neve	A		B		Összesen	
		korona	fil	korona	fil	korona	fil			korona	fil	korona	fil	korona	fil
1	A rész. adóslevelei a tőke nem fizetett részéről	3675000	—	3675000	—	7350000	—	1	Alapítók	5950000	—	5250000	—	10500000	—
2	Készpénzeszközök az int. igazgatóságai s fiókjaival	1139046	89	291303	56	1430350	45	2	Tökésített nyereségtartalék	2625000	—	291303	—	5250000	—
3	Rendelkezésre álló pénzek hitelint. s takarékpénzt.	5334881	87	157865	72	5492747	59	3	a) Tartalékalap az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére	3179652	61	2523601	38	5703253	99
4	Ingatlan birtokok:							4	b) Kiegészítő tartalék	80000	—	80000	—	160000	—
	a) Városi ingatlanok	—	—	1250000	—	1250000	—		Tartalék kérés követelések fedezésére	—	—	—	—	—	
	b) Mezőgazdasági birtokok	2258000	—	—	—	2258000	—		a) Díjtartalék folyó biztosításokra decz. 31-én az A mérlegben	7380816	85	—	—	7380816	35
	c) Épületes alatt álló házak	—	—	1720000	—	1720000	—		b) Díjtartalmak B mérlegben	—	—	118810262	90	118810262	39
	d) Triestben (Via Garzanti)	—	—	280036	21	280036	21		c) Külön alap a kamatláb esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	—	—	5330129	69	5330129	69
	e) Milanóban (Piazza Cordusio)	—	—	173742	14	173742	14		Tartalék függő károk fedezésére dec. 31-én az A mérlegben	2592287	79	—	—	2592287	79
5	a) Állami és más értékpapírok	9842667	91	9282075	98	19124742	89	5	a) Díjtartalék folyó biztosításokra decz. 31-én az A mérlegben	—	—	1268475	96	1268475	96
	b) Folyó kamatok	319154	37	618881	14	938035	51		b) Díjtartalmak B mérlegben	—	—	1669043	62	1669043	62
	c) Váltak a tőzsvázaiban	814150	26	—	—	814150	26		A hivatalnokok ellátási pénzt. kiegészítő tartaléka	2081807	28	—	—	2081807	28
6	Jelzálog-kölcsönök	—	—	11197034	25	11197034	25	6	Jelzáloghitel. 25k	82983	12	—	—	82983	12
7	Kölcsönök értékpapírokra	1468107	99	1466107	96	2934214	95	7	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	1899806	84	190493	98	1899806	77
8	Kölcsönök saját életbiztosítási kötvényeinkre	—	—	1424024	74	1424024	74	8	Egyenleg az intezet főkönyv számláján	41163	27	2793	65	42556	92
9	Maradvány a viszontbiztosítók számláiból	790853	63	82172	76	873025	39	9	Egyenleg a B mérleg folyó számláján	3909076	89	—	—	3909076	88
10	Maradvány az intezet főkönyv számláiból	2839563	06	450293	83	3289856	89	10	Hitelezők különböző címeken	288468	86	334133	57	622601	43
11	Maradvány az A mérleg folyó számlájából	—	—	2969756	89	2969756	89	11	Hitelezők kezesesség és biztosíték gyanánt	5026656	09	4293571	02	9320227	11
12	Adósok különböző címek alatt	1069346	99	48704	87	1118050	86	12	Bessó Márk alapítvány	100000	—	—	—	100000	—
13	Adósok különböző címek alatt	5026656	09	4293571	02	9320227	11	13	Bessó József alapítvány	23800	—	—	—	23800	—
	a) Letétek kezesesség és biztosíték gyanánt	—	—	—	—	—	—	14	Calabi R. alapítvány	6000	—	—	—	6000	—
	b) Letétek: O. Felsége jubileuma alkalmából tett alapítvány	100000	—	—	—	100000	—	15	Goldschmidt alapítvány	6000	—	—	—	6000	—
	c) Letétek: Bessó József alapítvány	12000	—	—	—	12000	—	16	Girard alapítvány	18071	18	—	—	18071	12
	d) Letétek: Calabi R. alapítvány	6000	—	—	—	6000	—	17	Nyereség-átmozgatás a múlt évről [A mérleg]	9955	—	—	—	9955	—
	e) Letétek: Goldschmidt alapítvány	6000	—	—	—	6000	—	18	Nyereség az évi üzletből	1.529.959,98	84	1576858	68	1.529.959,98	84
15	Butorzat és vasszekr. a társ. összes hivatal., czégtáblák, papír- és nyomt. az összes rakt.	—	—	—	—	—	—	19	B. Nyereség az évi üzletből	1.529.959,98	84	1576858	68	1.529.959,98	84
16	Előlegzett jutalékok és szervezési költségek	—	—	—	—	—	—	20	Összesen:	84699429	06	146928093	14	181627522	20
	Összesen:	34699429	06	146928093	14	181627522	20								

A cs. kir. az b. Assic. azioni Generali központi igazgatósága Triestben.
 Bessó József, Bessó M., Dr. Bozza Camillo, Costi János J. H., Dr. Levi J., Gróf Papadopoló Miklós, Romanin Jacur Manó, Vivante Fortunat.
 A vezérigazgató:
 Richetti Ödön
 Magyarországi vezérigazgatók: Steinhardt, Poór.
 Az intézet hivatalos helyiségei: Budapeston, Dorottya-utca 10. szám alatt, az intézet saját házában.

Bővebb zár-zámadási jelentések az alanti főigazgatóknál kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készpénz adatnak és élet-, tűz-, szállítvány-, üveg- és betörés ellen való biztosítások az Assicurazioni Generali, jegybiztosítások a Magyar jég- és vízszint-biztosító-üveg- és betörés elleni biztosítások az Első o. általános baleset ellen biztosító társaság, a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtnak el.

A debreczeni főigazgató:
 Közgazdasági bank részvénytársaság.